

ประวัติของการทำเรือแห่งประเทศไทย

ความเป็นมา¹

หลังจากประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. 2475 พลเรือโท พระยาราชวังสัน ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้เสนอโครงการขุดลอกสันดอนปากน้ำเจ้าพระยา เพื่อส่งเสริมความเจริญของการพาณิชย์ทางทะเลและพัฒนาท่าเรือกรุงเทพฯ ให้เป็นท่าเรือที่ทันสมัย แต่ก็ต้องพบอุปสรรคนานัปการรวมทั้งปัญหาน้ำเค็มจะเข้ามาทำลายเรือกล่นไรร่น้ำล่องฝั่งลำน้ำเจ้าพระยาในบริเวณกรุงเทพฯ ด้วย รัฐบาลจึงได้เสนอเรื่องนี้ให้สันนิบาตชาติ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ รับผิดชอบ

ใน พ.ศ. 2477 สันนิบาตชาติได้ส่งผู้เชี่ยวชาญ 3 นาย เป็นชาวอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส มาสำรวจสภาพเศรษฐกิจการค้าที่กรุงเทพฯ ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามได้เสนอให้ขุดลอกสันดอนปากน้ำเจ้าพระยา และสร้างท่าเรือที่ทันสมัยขึ้น ณ ตำบลคลองเตย เพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐบาลจึงได้เริ่มวางแผนการขุดลอกสันดอน และสร้างท่าเรือกรุงเทพฯ โดยจัดตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการจัดสร้างท่าเรือ" มีพันเอก พระบริพัตรยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการเป็นประธานกรรมการ

เมื่อ พ.ศ. 2479 คณะกรรมการจัดสร้างท่าเรือได้ดำเนินการประกวดการออกแบบสร้างท่าเรือ ผลปรากฏว่า แบบสร้างท่าเรือของคำสตราจารย์ อากัสต์ ยาวเยอร์มัน ได้รับเลือก รัฐบาลจึงได้ติดต่อให้คำสตราจารย์ อากัสต์ มาทำการสำรวจสถานที่ออกแบบรายละเอียดและควบคุมการก่อสร้างต่อไป

¹ สันนิบาตชาติ "การทำเรือแห่งประเทศไทย" (กรุงเทพมหานคร : การทำเรือแห่งประเทศไทย 2521), หน้า 3.

คำสั่งตราจารย์ อากัดซ์ ได้เสนอแบบรายละเอียดต่อกระทรวงเคหะราชการเพื่อให้ประกาศประกวดราคาส่งทำเรือ และเสนอให้รัฐบาลจ้างนายรอเบอร์ต ชวาทเกชาวเยอรมัน มาเป็นนายช่างที่ปรึกษา ผลการประกวดราคาปรากฏว่า บริษัท คริสเตียนนิแอนดร์น็ลเล่นส์ จำกัด ได้รับเลือกให้เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างทำเรือ ประมาณค่าก่อสร้าง 20 ล้านบาท งานก่อสร้างได้เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2481 โดยได้จัดตั้ง "สำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ" ขึ้น หลวงประเสริฐวิจิตร นายช่างช่างโอนมาสากรมรถไฟ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน (พ.ศ. 2481-2486) และมีนายรอเบอร์ต ชวาทเก เป็นนายช่างที่ปรึกษา

ใน พ.ศ. 2482 นาวาโท หลวงสุวิภาภรณ์ ร.น. และเรือเอก สนิทา มหาคีตะ ร.น. ได้เดินทางไปดูงานการขุดลอกร่องน้ำในประเทศเยอรมัน ตามคำเสนอแนะของ คำสั่งตราจารย์ อากัดซ์ ในปีต่อมาได้เริ่มดำเนินการขุดลอกสันดอนปากน้ำเจ้าพระยา โดยใช้เรือขุดสันดอน 1 ซึ่งสั่งต่อมาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ แต่ในขณะนั้นเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้การขุดลอกสันดอนต้องหยุดชะงัก ส่วนงานก่อสร้างท่าเรือที่แล้วเสร็จไปแล้ว ได้แก่ เขื่อนเทียบเรือยาว 1,500 เมตร โรงพักสินค้าชั้นเดียว 4 หลัง คลังสินค้า 3 ชั้น 1 หลัง อาคารที่ทำการ 3 ชั้น 1 หลัง พร้อมทั้งทางรถไฟ ถนน และขุดคลอง ระหว่างสงคราม ท่าเรือถูกระเบิดเสียหาย และหลังสงครามถูกทหารสหประชาชาติยึดครองจนถึง พ.ศ. 2490

ต่อมา เมื่อกระทรวงเคหะราชการเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงพาณิชย์ (เมื่อ พ.ศ. 2515) สำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ จึงมาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคม ซึ่งขณะนั้นพระสุวพันธ์พิทยาการ ดำรงตำแหน่งอธิบดี

พ.ศ. 2486 พระวุฒิสถาจารย์เนติญาณ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ ขณะนั้นยังอยู่ในระหว่างสงคราม การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ ท่าเรือจึงไม่ได้เปิดดำเนินการแต่อย่างใด จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. 2490 จึงได้เปิดดำเนินการท่าเรือ โดยมีหลวงยุกตเสวีวิวัฒน์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการศึกษาวิจัยและควบคุมกิจการของสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานการบริหารงานท่าเรือ

พ.ศ. 2491 นาวาเอก หลวงสุวิภาภรณ์ ร.น. (สุวิ สันตมาศ) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ กิจการท่าเรือได้เจริญรุดหน้าไปมาก มีการซ่อมแซมอาคารต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหายจากสงคราม ดำเนินการก่อสร้างโรงพักสินค้าเพิ่มเติมอีก

1 หลัง สร้างสถานีตรวจลอบคู่กลางกร ที่ทำการตำรวจท่าเรือ และสะพานข้ามคลองพระโขนง (สะพานไปคัสังเข็ญเพลิงปัจจุบัน พ.ศ. 2528)

พ.ศ. 2493 นายอิน สماعيل ตำรวจตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ ในปีนี้ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 9) ซึ่งตามความใน มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา 38 เรือกำปั่นทุกลำที่บรรทุกคนโดยสารหรือของจาก เมืองท่าหรือตำบลใด ๆ ในต่างประเทศเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา หรือเรือใด ๆ ที่เข้ามาใน แม่น้ำเจ้าพระยาโดยขนถ่ายคนโดยสาร หรือของจาก เรือกำปั่นที่มาจากต่างประเทศเมื่อผ่านด่าน สุ่มตรวจปรากรแล้ว ถ้าจะส่งคนโดยสารหรือของที่บรรทุกมานั้นขึ้นบก ต้องจอดเทียบท่าที่ท่าเรือ กรุงเทพฯ ซึ่งอยู่ในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ เขตที่ 2 แต่แห่งเดียว เว้นไว้แต่เมื่อไม่มีท่าเทียบเรือว่าง พอจะเทียบได้ หรือเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว จึงจะ เข้าเทียบหรือจอดในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ เขตที่ 1 หรือในตำบลอื่นใด"

คณะกรรมการดังกล่าวในวรรคก่อนให้มีจำนวน 5 คน ประกอบด้วยอธิบดีกรมเจ้าท่า เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมศุลกากรและผู้อำนวยการท่าเรือกรุงเทพฯ เป็นกรรมการโดย ตำแหน่ง และบุคคลอื่นอีก 2 คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้ง ฯลฯ" *

* พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2510 มาตรา 7 ให้ยกเลิกความดังกล่าว และแก้ไขเป็น "มาตรา 38 เรือกำปั่นทุกลำที่บรรทุกคนโดยสารหรือ ของจากเมืองท่าหรือตำบลใด ๆ ในต่างประเทศเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา หรือเรือใด ๆ ที่ เข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยขนถ่ายคนโดยสารหรือของจาก เรือกำปั่นที่มาจากต่างประเทศ เมื่อผ่านด่านสุ่มตรวจปรากรแล้ว ถ้าจะส่งคนโดยสารหรือของที่บรรทุกมานั้นขึ้นบก ต้องจอด ณ ที่จอดเรือหรือเทียบท่าเทียบเรือของการท่าเรือแห่งประเทศไทย เว้นไว้แต่เมื่อที่จอดเรือหรือ ท่าเทียบเรือไม่ว่างพอจะจอดหรือเทียบได้ หรือเพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่น ซึ่งถ้าตรงตามหลัก เกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดไว้ และอธิบดีกรมเจ้าท่าลงนามอนุญาตแล้ว จึงจะเข้าจอดหรือเทียบ ในที่ที่ได้รับอนุญาตได้"

คณะกรรมการดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้มีจำนวนห้าคน ประกอบด้วยอธิบดีกรมเจ้าท่า เป็น ประธานกรรมการ อธิบดีกรมศุลกากรและผู้อำนวยการท่าเรือแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และบุคคลอื่นอีกสองคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้ง"

พ.ศ. 2494 รัฐบาลได้กู้เงินจากธนาคารโลกมาเพื่อพัฒนาท่าเรือกรุงเทพฯ และในเดือนพฤษภาคม ได้ออกพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทยซึ่งตั้งการทำเรือแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นเอกเทศ รับโอนกิจการของสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ มาดำเนินงาน คณะกรรมการของการท่าเรือแห่งประเทศไทยชุดแรกมี 6 คน พลเรือเอก สิริ กมลนาวัน ร.น. ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และนายอิน ล่มานนท์ ดำรงตำแหน่งกรรมการและทำหน้าที่ผู้อำนวยการด้วย

รายนามผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทย¹

สิงหาคม พ.ศ.2494 - มีนาคม พ.ศ.2496 นาวาเอก สิริ สิมมาคำ ร.น. (นับได้ว่าเป็น (นับได้ว่าเป็นผู้อำนวยการคนแรกของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ภายหลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติการทำเรือฯ แล้ว)

มีนาคม พ.ศ.2496 - มกราคม พ.ศ.2501 พลเอก หลวงชาตินิกร

มกราคม พ.ศ.2501 - พฤศจิกายน พ.ศ.2502 นายกมล พหลโยธิน

พฤศจิกายน พ.ศ.2502 - มกราคม พ.ศ.2516 พลเอกประจวบ ลุนทรารัตน

มกราคม พ.ศ.2516 - กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518 พลเรือเอก อภัย สิตกะสิน ร.น.

กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518 - กันยายน พ.ศ.2525 นาวาเอก ลาภ อิศรากร ๗ อยุธา ร.น.

ตุลาคม พ.ศ.2525 - กันยายน พ.ศ.2527 พลเรือโท ศำนวน ภูงค์

ตุลาคม พ.ศ.2527 - ปัจจุบัน พลเรือโท ประญา อุตตะโมท

อาณาบริเวณ

พระราชกฤษฎีกา กำหนดอาณาบริเวณของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ พ.ศ. 2499 มาตรา 3 ความว่า

"ให้กำหนดอาณาบริเวณของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ ดังต่อไปนี้

(1) ทางบก ได้แก่ เขตพื้นที่ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ

(2) ทางน้ำ ได้แก่ ลำแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่สะพานพระพุทธยอดฟ้า ตลอดลงไปถึงบากร่องน้ำสันดอน บนเส้นขนานแลตติจูด 13°-22' เหนือ และระหว่างลองจิจูด 100°-32'

¹ สำนักวิชาการ "การทำเรือแห่งประเทศไทย", หน้า 6.

ตะวันออก กับลองกิลูด 100°-39' ตะวันออก จนจดขอบฝั่ง ฯลฯ"

พระราชกฤษฎีกา กำหนดอาณาบริเวณของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือพาณิชย์ สัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2522 มาตรา 3 ความว่า

"ให้กำหนดอาณาบริเวณของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ อำเภอ สัตหีบ จังหวัดชลบุรี ดังต่อไปนี้

(1) ทางบก ได้แก่เขตพื้นที่ตามแนวเขตจากจุดพิกัดแลตติจูด 12°-38' เหนือ ลองกิลูด 100°-55' .8 ตะวันออก ไปทางตะวันออกเป็นระยะทาง 28 เมตร แล้วหักลงใต้ตาม แนวถนนย้ายทะเลปากตะวันออกเป็นระยะทาง 336 เมตร ไปตามทิศ 118 องศา เป็นระยะทาง 867 เมตร ไปตามทิศ 022 องศา เป็นระยะทาง 275 เมตร ไปตามทิศ 123 องศา เป็นระยะ ทาง 475 เมตร จดกับแนวถนนเข้าท่าเรือสัตหีบปากตะวันออกเลียบไปตามแนวถนนเข้าท่าเรือ สัตหีบจนถึงประตูทางเข้าท่าเรือแล้วเลียบไปตามแนวรั้วกันด้านทิศใต้ของท่าเรือสัตหีบจนถึงฝั่ง ทะเล ที่จุดพิกัดแลตติจูด 12°-37.1' เหนือ ลองกิลูด 100°-55' .4 ตะวันออก

(2) ทางน้ำ ได้แก่ทะเลบริเวณเขาคลองอุป ระหว่างแนวเส้นแลตติจูด 12°-38' เหนือ กับแนวเส้นแลตติจูด 12°-35' เหนือ และระหว่างแนวเส้นลองกิลูด 100°-53' .8 ตะวันออก กับแนวเส้นลองกิลูด 100°-55' .4 ตะวันออก จดขอบฝั่งตั้งแต่บริเวณเกาะนางรำ ขึ้นไปจนถึงจุดพิกัดแลตติจูด 12°-38' เหนือ ลองกิลูด 100°-55' .8 ตะวันออก ฯลฯ"

นโยบายบริหาร¹

การท่าเรือแห่งประเทศไทย บริหารกิจการท่าเรือภายใต้การควบคุมของกระทรวง คมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของการ ท่าเรือแห่งประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้การท่าเรือแห่งประเทศไทยชี้แจงข้อ เห็นจริง แสดงความคิดเห็นหรือทำรายงาน หรือบัญชีการกระทำใด ๆ ซึ่งขัดต่อนโยบายของ รัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งลบล้างข้อเห็นจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 8.

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งการทำเรือแห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 มาตรา 6 มีดังนี้คือ

"มาตรา 6 ให้จัดตั้งการทำเรือขึ้นเรียกว่า "การทำเรือแห่งประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) รับโอนกิจการทำเรือจากสำนักงานทำเรือกรุงเทพฯ ในกรมการขนส่งกระทรวงคมนาคม
- (2) จัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการทำเรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการทำเรือ และธุรกิจอื่นซึ่งสำนักงานทำเรือกรุงเทพฯ ในกรมการขนส่งเคยปฏิบัติจัดทำ"

อำนาจหน้าที่

อำนาจ

พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 มาตรา 9 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 มาตรา 6 และพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 มาตรา 3 ระบุให้การทำเรือแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ดังกล่าวข้างต้น และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

- (1) ล้าง ชื่อ สัตหา ลำหน้าย เป้า ให้เป้า และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการทำเรือ
- (2) ชื่อ สัตหา เป้า ให้เป้า ถ้อกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ลำหน้าย หรือดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์
- (3) กำหนดอัตราค่าภาระการใช้ทำเรือ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการทำเรือ และออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระค่าภาระดังกล่าว
- (4) จัดระเบียบว่าด้วยความปลอดภัย การใช้ทำเรือ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการทำเรือ
- (5) ฎีมีเงิน
- (6) ขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในอาณาบริเวณ

(7) ควบคุม ปรับปรุง และให้ความสะดวกและความปลอดภัยแก่กิจการท่าเรือและ การเดินเรือภายในอาณาบริเวณ

(8) กำหนดอัตราค่าภาระต่าง ๆ ภายในอาณาบริเวณ

(9) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

หน้าที่

หน้าที่หลักของการท่าเรือแห่งประเทศไทยมีดังนี้

(1) ดำเนินการรับเรือและสินค้า ตลอดจนขุดบำรุงรักษาร่องน้ำทางเดินเรือและ บริเวณแอ่งจอดเรือ

(2) ควบคุมการขนถ่ายและบรรทุกสินค้า

(3) ดำเนินการยกขนและเคลื่อนย้ายสินค้า

(4) เก็บรักษาสินค้า

(5) ล้างมอบสินค้าให้แก่เจ้าของสินค้า

(6) ให้ความร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการอื่น ๆ ติดต่อสัมพันธ์กับท่าเรือ ต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

นโยบาย

คณะกรรมการการท่าเรือแห่งประเทศไทย กำหนดนโยบายตามวัตถุประสงค์แห่ง พระราชบัญญัติการท่าเรือแห่งประเทศไทย โดยยึดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการ ท่าเรือ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการท่าเรือฯ ด้วยการ พัฒนากิจการท่าเรือให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานการณ์ ให้บริการความสะดวกและ ปลอดภัยต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ใช้บริการของการท่าเรือฯ ทุกด้านทุกเวลาและควบคุม ดูแลโดยทั่วไปในกิจการของการท่าเรือฯ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบาย

คณะกรรมการ การท่าเรือแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน กรรมการอื่นไม่น้อยกว่า 6 คน แต่ไม่เกิน 10 คน ซึ่งอย่างน้อยจะต้องเป็นผู้มีความรู้และสัจเจเน เกี่ยวกับการท่าเรือ 1 คน และเกี่ยวกับเศรษฐกิจหรือการคลัง 1 คน คณะกรรมการนี้มีอำนาจ หน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการท่าเรือแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้ง
ผู้อำนวยการเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กรรมการและผู้อำนวยการ จะต้องเป็นผู้มี
สัญชาติไทย และมีความรู้และสัจเจกเกี่ยวกับการทำเรือ การขนส่ง การเดินเรือพาณิชย์กรรม
การค้าเศรษฐกิจ หรือการเงิน

คณะกรรมการการทำเรือแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ
การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 มาตรา 29 และซึ่งแก้ไขโดยพระราชบัญญัติการทำเรือ
แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 มาตรา 11 ดังนี้

- (1) กระทำกิจการและวางข้อบังคับและระเบียบการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 9*
- (2) แต่งตั้ง ถอดถอน กำหนดเลื่อนขั้นหรือลดขั้นอัตราเงินเดือนที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ
และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งกระทำหน้าที่ช่วยผู้อำนวยการและกำหนดอัตราเงินเดือนของพนักงาน
อื่นของการทำเรือแห่งประเทศไทย
- (3) วางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการ
- (4) วางข้อบังคับกำหนดระเบียบปฏิบัติงานและระเบียบวินัยและการลงโทษพนักงาน
การทำเรือแห่งประเทศไทยและกรณีอื่นที่ตนเองเห็นสมควร
- (5) กำหนดอัตราภาระต่าง ๆ ภายในอาณาบริเวณ อัตราค่าภาระการใช้ทำเรือ
บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของการทำเรือแห่งประเทศไทยแต่ต้องอยู่ภายในอัตราขั้นสูง
และขั้นต่ำที่คณะกรรมการกำหนด

อำนาจหน้าที่ตามที่ระบุไว้ใน (1) นั้นถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรจะมอบหมายให้
ผู้อำนวยการดำเนินการก็ได้

การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าภาระดังที่ระบุไว้ใน (5) จะต้องประกาศให้ประชาชนทราบ
ล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

* ดูหัวข้อ "อำนาจ" ข้อ 1-9

การบริหารงานและการจัดแบ่งส่วนงาน¹

การบริหารงาน

ผู้อำนวยการซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยกรรมการการท่าเรือแห่งประเทศไทย ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารการท่าเรือแห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทยทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการจัดการและดำเนินงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย

อำนาจของผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัติการท่าเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 มาตรา 32 ระบุไว้ดังนี้

(1) แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นหรือลดขั้นอัตราเงินเดือนพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการตามความในมาตรา 29(2) ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(2) ออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย

การจัดแบ่งส่วนงาน

การท่าเรือแห่งประเทศไทยแบ่งส่วนงานออกเป็นดังต่อไปนี้² (ดูแผนภูมิที่ 7 หน้า 114)

1. งานส่วนคณะกรรมการการท่าเรือแห่งประเทศไทย

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการท่าเรือแห่งประเทศไทย

2. งานส่วนบริหาร

2.1 สำนักผู้อำนวยการ

2.1.1 สำนักที่ปรึกษา

2.1.2 กองกลาง

2.1.3 กองกฎหมาย

¹ สำนักวิชาการ "การท่าเรือแห่งประเทศไทย", หน้า 13.

² การท่าเรือแห่งประเทศไทย, "การบริหารส่วนงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ต่อท้ายระเบียบบริหารของการท่าเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2524 "

2.1.4 ศูนย์รักษาความปลอดภัย

2.1.5 ตำรวจท่าเรือ

2.2 งานส่วนกลาง

2.2.1 สำนักวิทยบริการ

2.2.2 ฝ่ายการบุคคล

2.2.2.1 กองอัตรากำลัง

2.2.2.2 ศูนย์พัฒนาบุคคล

2.2.2.3 กองการแพทย์

2.2.2.4 กองสวัสดิการ

2.2.3 ฝ่ายการเงิน

2.2.3.1 กองบัญชี

2.2.3.2 กองผลประโยชน์

2.2.3.3 กองตรวจสอบ

2.2.3.4 กองคลัง

2.2.3.5 กองพัสดุ

2.2.4 ฝ่ายการช่าง

2.2.4.1 กองช่างโยธา

2.2.4.2 กองแบบแผนและคำนวณ

2.2.4.3 กองช่างกล

2.2.4.4 กองช่างไฟฟ้า

2.2.5 ฝ่ายการร่อนน้ำ

2.2.5.1 กองการสำรวจร่อนน้ำ

2.2.5.2 กองการขุดลอก

2.2.5.3 กองบริการ

2.3 งานการทำ

2.3.1 ท่าเรือกรุงเทพฯ

2.3.1.1 กองโรงเหล็กสินค้า

2.3.1.2 กองการตุ้สินค้า

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.1.3 กองคลังสินค้า

2.3.1.4 กองบริการท่า

2.3.1.5 กองการยกขนสินค้า

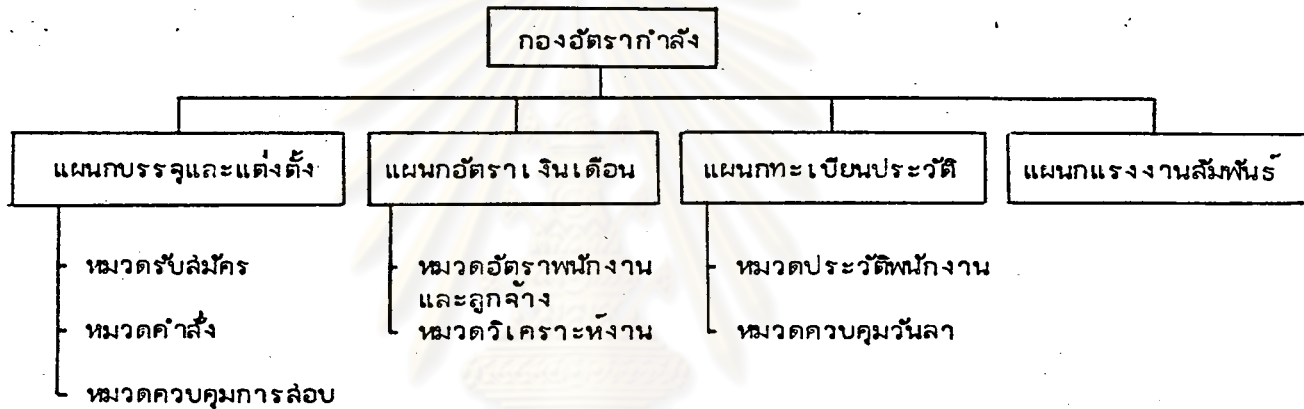
2.3.2 ท่าเรือพาณิชย์สัตว์หีบ

2.3.2.1 กองกลาง

2.3.2.2 กองการเงิน

2.3.2.3 กองปฏิบัติการท่า

แผนภูมิที่ 1 แสดงการสั้ดสั้ดงานของกองอั้ตราท่าสั้ง การท่าเรือแห่งประเทศไทย¹

กองอั้ตราท่าสั้ง² มีหน้าทั้ด่าเน้ยนงานการบรรจุตั่งตั่ง สั้ดอั้ตบอั้ตราเงินเต้ยน กั้หนดและควบคุมอั้ตราท่าสั้งของพั้นงาน สั้ดท้งบทั้การประเภทค่าจั้งเงินเต้ยน เก้บและรั้กษาทะเลเป้ยนประวัตั้พั้นงานและลูกจั้ง ตรวจจับล่อบหลั้ฐานการขอเล้ยนอั้นเงินเต้ยนและค่าจั้งประจั้ปี การคุมครองแรงงานและแรงงานสั้งพั้น

แผนกในกองอั้ตราท่าสั้งมีตั่งนั้

- แผนกบรรจุและตั่งตั่ง มีหน้าทั้ด่าเน้ยนงานเก้ยวกับการรับสั้มคร การล่อบอั้งอั้น ล่อบสั้ดเล้อก หรอ้สั้ดเล้อกบุคคลภายในและภายนอก เพ้อบรรจุหรือตั่งตั่งให้ด่ารงต่าเน้งทั้ว่าง สั้ดท่าประกาศ์และค่าสั้ง เก้ยวกับพั้นงานและลูกจั้ง
- แผนกอั้ตราเงินเต้ยน มีหน้าทั้ด่าเน้ยนงานสั้ดท้งบทั้การประเภทเงินเต้ยนและค่าจั้ง สั้ดอั้ตบอั้ตราเงินเต้ยนและค่าจั้ง กั้หนดคุณลั้กษณะงานของพั้นงานและลูกจั้งประจั้รายเต้ยน

1

พั้นมา : หมวดวั้เคราะห์งาน

2

การท่าเรือแห่งประเทศไทย , "การบริหารล่อบงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ต่อท่ายระเป้ยนบริหารของการท่าเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.:2524" , หน้า 4

ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานโดยนำมาใช้ในการคำนวณค่าจ้างและตีราคางานในตำแหน่ง
นั้นให้ถูกต้องและเหมาะสม

- แผนกทะเบียนประวัติ มีหน้าที่ดำเนินงานเก็บรักษาทะเบียนประวัติพนักงานและลูกจ้าง
จัดทำทำเนียบพนักงานและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับพนักงาน ตรวจสอบหลักฐานการมาปฏิบัติงานของ
พนักงาน

- แผนกแรงงานสัมพันธ์ มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานและแรงงาน
สัมพันธ์ โกล่เกลี่ย พิจารณาข้อร้องทุกข์ ข้อพิพาทแรงงานให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย
เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพและความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ตลอดจนการวางแผน
วิเคราะห์ วิจัยปัญหาแรงงาน

ในปัจจุบัน อัตราค่าจ้างตามงบประมาณ พ.ศ. 2528 ของการทำเรือแห่งประเทศไทย
มีจำนวน 6,979 อัตรา อัตราที่บรรจุจริงจำนวน 5,964 อัตรา ประกอบด้วย

พนักงานชาย	5,182	อัตรา
พนักงานหญิง	782	อัตรา
จำนวนตำแหน่งทั้งหมด	392	ตำแหน่ง

พนักงานของการทำเรือฯ มีคุณวุฒิต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

<u>คุณวุฒิ</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>ร้อยละ</u>
อ่านออกเขียนได้	374	6.27
ประถมศึกษาตอนต้น	1,782	29.88
ประถมศึกษาตอนปลาย	378	6.34
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,214	20.35
มัธยมศึกษาตอนปลาย	145	2.43
ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือ หรือเทียบเท่า	1,490	24.98
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง หรือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	230	3.86

คุณวุฒิ	จำนวนคน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	325	5.45
ปริญญาโท	26	0.44
รวม	<u>5,964</u>	<u>100</u>

หมวดวิเคราะห์งานสดตั้งขึ้นในปีงบประมาณ 2511 โดยมีอัตราหัวหน้าหมวด 1 อัตรา
ประจำแผนก (ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในบัลลังก์) 2 อัตรา ต่อมาปีงบประมาณ 2524 เพิ่มอัตรา
เจ้าหน้าที่อีก 1 อัตรา รวมเป็นอัตราของหมวดวิเคราะห์งานทั้งหมดในบัลลังก์ 4 อัตรา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย